

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — inserati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za uvozništvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kaniževa ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po sporazumu v Rimu:

Nova diplomatska ofenziva Pariz-London

Takoj po veliki noči se bodo sestali v Londonu angleški in francoski državniki, da se posvetujejo o nadaljnji skupni akciji za uvrstitev mira v Evropi

Rim, 14. aprila. Diplomatski urednik agencije Stefani poroča, da se pogajanja med Italijo in Veliko Britanijo nadaljujejo v palači Chigi, kjer se stavi strokovnjaki besedilo protokola, ki bo ugotovilo pismeno že načelno dosežene sporazume. Protokoli, ki bodo sestavljeni v italijanskem in angleškem jeziku, bodo podpisani v soboto.

Potrujejo vest, da se bo angleški vojni minister Hoare Belisha ustavil v Rimu, napovedujejo pa tudi obisk grofa Ciana v Londonu ob koncu pomladi ali pa začetkom poletja. Najbrž se bo danes vršil že važen sestanek med grofom Ciano in lordom Perthom.

London, 14. aprila. Francoski predsednik vlade Daladier z zunanjim ministrom Bonnetom in podpredsednikom vlade Chautempsom bo konec aprila prišel v London. Na sestanku z angleškimi državniki bodo francoski državniki obravnavali predvsem doseženi sporazum med Italijo in Veliko Britanijo, celoten položaj v Evropi in pa

vprašanje priznanja aneksije Abesinije v Zenevi. »Daily Express« piše, da bodo na sestanku govorili tudi o tesnejšem tehničnem sodelovanju med francoskim in angleškim generalnim štabom.

Ves jutranji londonski tisk pozdravlja napovedani sestanek med francoskimi in angleškimi državniki aprila v Londonu in naglašja, da bodo na tem sestanku največ govorili o obrambi obeh držav pred napadalcem.

London, 14. aprila. Br. O skorajšnjem sestanku angleških in francoskih državnikov piše današnji »Times«, da bodo Daladier, Bonnet, Chamberlain in Halifax na tem sestanku obravnavali vsa vprašanja, ki zahtevajo francosko-angleško sodelovanje. Ni pa še določeno, ali bo ta sestanek v Londonu ali v Parizu, vsekakor pa bo takoj po velikonočnih praznikih. »Daily Telegraph« piše, da se bodo razgovori nanašali verjetno na skupno obrambo obeh držav. Splošno smatrajo, da je nova francoska vlada pripravljena stopiti z angleško vlado v najtesnejše stike in združiti vse moči, da se oboroževalni program obeh držav čimprej izvede. »Daily Mail« domneva, da bo govora tudi o čim tesnejšem sodelovanju vojnih mornaric. Tudi italijansko-angleški sporazum bo predmet posvetovanj in ni dvoma, da bo Francija podprla angleška prizadevanja za priznanje okupacije Abesinije. Francija je pripravljena pogajati se z Italijo in skleniti z njo sličen sporazum, kakor ga je Anglija. »Daily Express« omenja tudi načrte o dalekosežnem sodelovanju obeh generalnih štabov. Francoska vlada proučuje sedaj celotni notranji in zunanji politični položaj in bo s konkretnimi predlogi prišla v London.

London, 14. aprila. Br. Namestnik letalskega ministra lord Winterton je včeraj izjavil v spodnji zbornici, da proučuje sedaj vlada naročila vojnega materiala v Ameriki. Predvsem gre za naročila letal, ker si hoče Anglija zagotoviti dobavo letal tudi za primer, da bi bilo izdelovanje v Angliji sami nemogoče. V to svrhu bo v Kanadi zgrajenih več novih tovarn. Zaskrat

namerava vlada naročiti v Ameriki 500 bombnikov najmodernejše konstrukcije.

Kairo, 14. aprila. (Havas). Turški zunanji minister Ruždi Aras se mudi v Kairu ravno v trenutku, ko so se pogajanja med Italijo in Veliko Britanijo ugodno zaključila. Zato je zunanje ministrstvo objavilo:

Ker biva turški zunanji minister v Kairu ravno ob času pogajanj v Rimu in katerih se udeležuje tudi zastopnik egiptске vlade, je Ruždi Aras izrazil željo, da bi se ta pogajanja srečno zaključila.

Newyork, 14. aprila. AA. Lord Rothermere je izjavil, da se čudi, zakaj ameriški tisk toliko piše o vojni nevarnosti v Evropi. V Evropi je sedaj položaj tak, da ni na mestu nikakoz razburjanje. Zbližanje med Italijo in Veliko Britanijo bo zelo koristilo utrditvi splošnega miru in so to zbližanje povsod pozdravili z velikim zadovoljstvom.

Politični obzornik

Trajno uedinjenje samo, ako smo en narod!

»Nacionalni vestnik« je objavil v svoji zadnji številki o dvajsetletnici Jugoslavije članek, v katerem izvalja med drugim:

»Naša notranja konsolidacija ne napreduje v onem tempu, kakor bi si želeli, vendar pa mnogo hitreje, kakor pri raznih drugih narodih. Uvaževati je treba, da so Nemci svoje uedinjenje izvršili šele te dni, dasi so za tem težili že od leta 1815. Vendar pa ne smemo podcenjevati današnje zunanje nevarnosti, zato je treba naše notranje razmere spraviti v red in izvesti popolno uedinjenje. To uedinjenje mora biti duhovno in politično. Koncentrirati moramo nacionalne sile za nove napore, da bi dosegli, ki se napovedujejo, dočakali pripravljene. Danes skoro vsi narodi dovršujejo svoje popolno uedinjenje. Zakaj bi tega ne storili tudi mi? Zakaj bi 1. decembra tega leta, ko bo dvajset let našega svobodnega državnega življenja, ne proslavili popolnoma uedinjeni in složni? Kako se naj složimo? Na podlagi novega trizilma ali na ideji enega enotnega naroda? Odgovor je jase. Mi se ne moremo trajno uediniti, ako smo trije narodi, marveč samo, ako smo, kar smo v resnici, en narod. Ako bi bila Srbija prepričana, da smo trije narodi, bi ne pretrpela svoje Golgote leta 1915., ker bi lahko sklenila separatni mir, in bi ji ne bilo treba voditi nadčloveške borbe za osvobodjenje svojih bratov Hrvatov in Slovencev. Zaradi Londonskega pakta, ki je dal hrvatsko Dalmacijo Italiji, bi ne prišla v težke spore in ne padla bi v nemilost pri mnogih svojih zaveznikih. Ako bi se bila Srbija borila sama za sebe, bi leta 1918 lahko imeli Srbi Veliko Srbijo, ki bi jo jim dali zavezniki in bi jo radi priznali tudi nasprotniki. Vsi ti bi laglje prenašali Veliko Srbijo, ki bi bila, in naj bi bila še tako velika in močna, vendarle v vsakem pogledu mnogo slabša, kakor današnja Jugoslavija. V tem primeru bi bili Hrvati in Slovenci pogazeni in porazdeljeni, ker so se že velike sile prepirale za njihovo ozemlje. Toda Srbija se ni hotela izneveriti svojemu idealu, a verjela je tudi zatrjevanju uglednih predstavnikov Hrvatov in Slovencev, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod. Na podlagi te izjave je Srbija na mirovni konferenci izvajala današnjo veliko Jugoslavijo.« — Vse je točno, kar je navedel »Nacionalni vestnik«, toda na žalost so na vse to gotovi krogi že zdavna pozabili!

Oni, ki jim je država največ dala . . .

V beograjski reviji »Krug« čitamo: »Prški »Lidove listy« objavljajo članek o vedenju češkoslovaškega naroda ob zadnjih dogodkih in poudarjajo, kako so ne samo vlada, marveč tudi najširši narodni sloji ohranili popolnoma mirno kri in samozaupanje, prepričani, da si ne bo nihče drznil napasti Češkoslovaške, katere položaj je popolnoma drugačen, kakor je bil položaj Avstrije, in da so bili pripravljeni, da na vsako morebitno nevarnost odgovore s čvrstim strnjenjem narodnih vrst. List nato citira besede ministrskega predsednika dr. Hodže, ki je pohvalil tak nastop češkoslovaškega naroda, in nadaljuje: »Samo eden majhen krog, gotovi del gospode ni do bil pohvale iz ust ministrskega predsednika, pa je na ta krog padla beseda »defetisti, ki so se enkrat za vselej izključili iz moralne solidarnosti naroda.« Tiče se gotovih bogatašev in degeneriranih »inteligentov«, ki so s svojim defetizmom skušali demoralizirati narod in oslabbati vero v njegovo odpornost. Oni, ki jim je država največ dala, so pokazali v usodnem času največjo strahopetnost, ki meji že na izdajstvo, zato je dobro, da tudi osebno poznamo te škorpione, ki so se privlekli iz luknji, da napovedujejo same nesreče. Strah za imetje in za želodec, edini smisel njihovega življenja, jim je stresel hlače in da bi ne ostali sami, hočejo inficirati še druge. No, danes stojte na samotnem odru, na katerega jih je pribil sam ministrski predsednik.« — Ti, ki jim je država največ dala, — a ki so, kakor navadno, dali državi najmanj, ki so s pomočjo države in pridobljene svobode, potem trpljenja drugih prislužili palače in milijone, a katerim ni nikdar ničesar prav, ki bi niti s prostom ne ganili, da bi podprli narodno stvar, in ki bi se prvi potuhnil, čim bi morali stati na straži, vsi ti pa niso samo češkoslovaška specialiteta. Je to rod, ki ga imajo povsod po svetu in s katerim bi povsod morali postopati tako, kakor je storil ministrski predsednik dr. Hodža na češkoslovaškem.«

Borzna poročila.

Inosemske borze

Curih, 14. aprila. Beograd 10, Paris 2, London 21.65375, New York 73.25, P. 140, 22.875, Amsterdam 241.55, Berlin 174.75, Dunaj 50, Praga 15.155, Varšava 32.1, S. 3.25.

Francoski frank zopet čvrst

Ugoden odmev vladnih pooblastil na borzi — Parlament odgođen do 31. maja

Varsava, 14. aprila. AA. Pod vtisom prvih uspehov Daladierove vlade v francoskem parlamentu se je začel francoski frank dvigati na tujakšnji borzi. Povpraševanje po francoskem franku je precejšnje.

Senat in parlament sta izglasovala pooblastila vladi. Seja obeh zbornic so odgodene do 31. maja. V parlamentu in v senatu je dobila vlada tako veliko večino, da je bil redko položaj v Franciji bolj jase kot po teh glasovanjih. Izredno ugodno se je torej zaključilo prvo redno zasedanje narodnega predstavnštva v letu 1938. To

zasedanje je bilo namreč silno nemirno, saj smo imeli v tem času kar tri vladne krize.

»Petit Journal« objavlja članek poslanca Ybarnegaraya, v katerem piše med drugim, da je zaščita miru najlepša lastnost francoskega naroda. Usoda je Daladieru naložila to nalogo in nikdo ne bo bolj vesel kot on, če se mu to delo posreči.

»Figaro« piše o notranjopolitičnem položaju in pravi, da je Daladierova vlada dobila velik kredit. To pa tudi pomeni, da so njene naloge velike in njena odgovornost obsežna.

Skrivnost pariških stavk

Stavke imajo izključno politično ozadje

Pariz, 14. aprila. b. Stavkovno gibanje je zavzelo v zadnjih dneh že zelo velik obseg. Po doslej znanih podatkih stavka skupno okoli 150.000 delavcev. Zelo ugodno je sredi vplivala vest, da je stavka v letalski industriji končana in da se je delavstvo že vrnilo na delo.

V političnih krogih z zanimanjem razpravljajo o pravih vzrokih sedanjih stavk. Niti sindikati niti socialistična in komunistična stranka niso baje to pot neposredno udeleženi. Znano je celo, da socialistom te stavke v sedanjem položaju niso ljube. Pojavljajo se ponekod domneve, da so sedanjostavke izzvali najbrž samo inozemski provokaterji. V kolikor se je stavka raz-

širila tudi na tvornice Creuzot, sodijo nekateri, da bi utegnile nastati tudi kot reakcija na znana odkritja v kapucarski zadevi, katere niti so vodile tudi v Creuzotove tovarne v Clermond-Ferrandu. Vsa ta ugotovanja pa samo znova dokazujejo, kako močno je danes zapleten delavski problem v Franciji. Bolj in bolj se kaže da niso stavke niti kak pravni ali socialni problem, temveč predvsem politični problem v današnji Franciji. Gre, kakor izgleda, za načelna stališča delavstva proti podjetnikom in delodajalcem in prav to otežkoča vladi njeno neposredno intervencijo v spore.

Krvave borbe v Kataloniji

Republikanci se odločno branijo

Barcelona, 14. aprila. AA. Uradno objavljajo, da so republikanske čete zavzele polovico vasi Vallojona v odseku pri Belagueru. Sredi se je nato razvila strašna bitka v vasi sami. Republikansko poveljstvo v tem odseku poroča, da je borba zelo huda tudi pri belaguerškem mostu. Republikanske čete so zavzele več postojank pri vasi Larapiti in se prodirane nadaljuje v smeri proti Asentinu in Valsosonu. Južno od Ebra nacionalisti huje napadajo v odseku pri Catistru.

Republikanska letala so bombardirala nacionalistične čete v odseku pri Morelli in na obali reke Segre. V odseku pri Morelli je republikansko protiletalsko topništvo sestrelilo eno nacionalistično letalo. Salamanca, 14. aprila. AA. Nacionalistično vrhovno poveljstvo objavlja: Navar-

ske čete so zavzele 14 vasi in postojank v dolini Bijehe in dolini Senarques. Na aragonski fronti so odbile hude napade na Belaguer. Na galicijski fronti so zavzele vas Quert in nato dosegle višine, ki obvladujejo vso okolico. Nacionalistične čete so obklopile veliko kolono miličnikov in članov tujske legije. Ker je dvomljivo, da bi prišla pomoč pravočasno, se bo kolona morala najbrž predati.

Norveška ne priznava Francovega režima

Oslø, 14. aprila. Norveški zunanji minister najodločnejše demantira v inozemstvu razširjene vesti, da je Norveška priznala režim generala Franca v Španiji in sklenila imenovati svojega diplomatskega zastopnika v Burgosu.

Rumunski kralj na inspekciji

Bukarešta, 14. aprila. AA. Nj. V. kralj je na svojem nenadnem inspekcijskem potovanju prišel včeraj v Cluj. Pregledal je 83 pehotni polk. okrožno načelstvo in občinsko upravo ter si dal podrobno razložiti proračun občine in prefekturo. Zanimal se je tudi za stanje državnih in občinskih cest in za sekanje gozdov. Nj. V. kralj je bil s pregledom popolnoma zadovoljen.

V Angliji odklanjajo ljudsko fronto

London, 14. aprila. Reuter: Vodstvo delavske stranke je dobilo predlog, da se z drugimi strankami skupaj ustanovi ljudska fronta v Veliki Britaniji. Vodstvo je ta sklep takoj sporočilo vsem strankinim organizacijam in ustanovam, ki priznava vodstvo stranke. Izvršilni odbor stranke namreč stoji na stališču, da bo stranka z lojalnostjo in disciplino prišla na oblast.

Nemški demanti o tajnih dokumentih bivšega kancelarja dr. Schuschnigga

DNB označuje vse take vesti za zlobno izmišljotino in zlonamerne laži

Berlin, 14. aprila. AA. DNB poroča: Londonski list »Daily Herald« objavlja v senzacionalni obliki vest, da so bili gotovi tajni spisi dr. Schuschnigga in nekateri tajni dokumenti prenešeni v London in to po nekem zaupniku bivšega avstrijskega ministra Zernatta. Med temi se baje nahajajo tudi navodila, ki so bila poslana narodnim socialistom v Južni Tirolski. Trdi se celo, da so med temi dokumenti tudi osebna pisma kancelarja Hitlerja o narodno socialističnem pokretu. Agencija DNB izjavlja v zvezi s tem: Omenjena vest londonskega lista predstavlja zave-

sten in zlonamerni falzifikat. Taka pisma Hitlerja sploh ne obstojajo, kakor tudi ne obstojajo nikakoli navodila za narodne socialiste v Južni Tirolski. Postopanje lista se ne more dovolj ostro obsoditi. Gre v tem primeru za najzlobnejšo intrigo, ki značilno osvetljuje borbene metode gotovih nasprotnikov narodnega socializma v tujini. V isto skupino spada tudi druga lažna vest »Daily Herald«, po kateri je Hitler odredil formiranje legij sudetskih Nemcev po vzorcu bivše avstrijske legije. Tudi ta vest je od kraja do konca izmišljena.

Kontrola nad listi v Rumuniji

Bukarešta, 14. aprila. AA. Po zakonu o kontroli nad sredstvi za vzdrževanje listov se morajo vsi listi vpisati v poseben seznam. Po tem zakonu morejo biti samo rumunski državljani lastniki in izdajatelji listov, ki izhajajo v Rumuniji. Društva, ki so dobila sredstva iz inozemstva, se smatrajo kot tuji. Tujci, ki imajo akcijske družbe kot lastniki listov, morajo svoje liste likvidirati v 2 mesecih. Ravnatelj in odgovorni urednik lista morata biti rumunski državljani. Periodičnim listom je prepovedano, da bi prejemali neposredno ali posredno po kom drugem denarno pomoč ali druge gnotne koristi iz inozemstva. Prepovedano je dajanje denarnih podpor ali ustanavljanje tajnih fondov za liste in novinarje. Listi morajo vsako leto prijaviti svoje premoženje in letno bilanco. Za vse prestopne določa zakon globlo do 100.000 lejev in zapor do leta dni. Sodišča morajo vsake tri mesece kontrolirati registre in račune vseh listov.

Plinske maske za vse Parižane

Pariz, 14. aprila. b. Narodnoobrambeni svet je na svoji zadnji seji sklenil, da morajo biti v Parizu čimprej dograjene varnostne kleti za zavarovanje pred letalskimi napadi in da morajo vsi Parižani dobiti plinske maske. Stroški za nakup plinskih mask in zgraditev novih zaščitnih klet ter izpopolnitev že dograjenih so preračunani na 768 milijonov frankov, od katerih bo 342 milijonov kritih iz rednega proračuna, dočim bodo za kritje ostalega zneska razpisani novi davki.

Napete razmere v Tunisu

Tunis, 14. aprila. o. Položaj v Tunisu je še vedno napet ter vlada med domačimi nezmanjšano razburjenje. Vojaški poveljnik Tunisa je sporočil domačinom ultimatum, naj se v 48 urah pomirijo, ker bo sicer podvzel najstrožje ukrepe.

Velik požar v Amsterdamu

Amsterdam, 14. aprila. br. Danes je izbruhnil v mestni hiši požar, ki se je zaradi vetra naglo širil in povzročil veliko škodo. Zgorel je tudi del arhiva. Le s težavo so požar naposled omejili in ogenj pogasili. Pet gasilcev je dobilo smrtno nevarne poškodbe.

Naši konjeniški oficirji v Rumuniji

Bukarešta, 14. aprila. AA. Rumunski listi objavljajo obširna poročila o ptovanju jugoslovenskih konjeniških oficirjev po Rumuniji. Potuje 10 oficirjev, med njimi generalstabsni plukovnik Velimir Ranošević, poveljnik oficirske konjeniške šole. Po programu prepotujejo vsak dan po 60 km, da pokažejo svojo zmožnost in vztrajnost. Včeraj ob 15. so prispeli v vas Tunisor, kjer jih je sprejel general Peter Nedeljković, inspektor konjenice, z jugoslovenskim vojaškim atašejem polkovnikom Musićem in oficirji rumunske konjeniške šole s poveljnikom generalom Atanasescom na čelu. Ob 15.30 so jugoslovenski oficirji prispeli v družbi rumunskih oficirjev v Sibiu, končno točko svojega potovanja, kjer jim je prebivalstvo pridrilo veličasten sprejem. Današnji dan je bil posvečen ogledovanju raznih vojaških naprav. Pri tej priložnosti so prisostvovali vjam rumunskih konjeniških oficirjev. Opoldne jim je priedel poveljnik 7. armadnega zbora obeh, popoldne je bila čajanka v oficirskem domu, zvečer pa slavnostni sprejem. Jugoslovenski oficirji si bodo jutri ogledali Sibiu in vojaške ustanove, ob 13.30 pa se bodo odpejali z vlakom v Bukarešto, kamor bodo prispeli ob 23.50.

Čitajte in širite »Slovenski Narod«!

Na vihnem morju

London, 13. aprila. Veliki 70.000 tonski prekoceanski parnik »Queen Mary« je priplul z veliko zamudo v Southampton. Ladjo je sredi Oceana zajela strašna nevihta. Do 30 m visoki valovi so se zaletavali vanjo in so se igrali z njo kakor z orehovo lupino. Častniki so izjavili, da take strašne vožnje v svojem življenju še niso doživeli. Preko 40 mornarjev in potnikov je bilo resno poškodovanih.

Snežni viharji v Rumuniji

Bukarešta, 13. aprila. w. Ze dva dni divjajo v notranjosti snežni viharji, ki zelo ovirajo telegrafski in avtomobilski promet.

DNEVNE VESTI

— Prodajalec »Slovenskega Naroda« opozarjamo, da bo jubilejna in hkrati veličastna številka našega lista v prodaji po 2 din izdala, ne pa 1 din, kakor običajno, ker bo obsegala 44 strani.

— Promet izletniškega vlaka Ljubljana—Rateče Planica in Bistrica Boh. Jezero, V nedeljo dne 17. in v ponedeljek 18. t. m. bo vozil na progi Ljubljana gl. kol.—Jesenice—Rateče Planica, odnosno Bistrica—Boh. Jezero izletniški vlak št. 920a z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 5.10 in s prihodom v Rateče Planico ob 8.30, odnosno v Bistrici—Boh. Jezero ob 8.39. V obratni smeri lo odhajal ota dneva izletniški vlak iz Rateč Planice ob 19.14, iz Kranjske gore ob 19.25, in iz Duvaja—Mojstrane ob 19.42 min. iz Bistrici—Boh. Jezero ob 19.11, in iz Bleda Jezera ob 19.41 min. iz Jesenic ob 20.27 min. in s prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 22.12 min. Dne 17. in 18. aprila bo izostal na progi Jesenice—Rateče Planica mešani vlak, ki odhaja iz Jesenice ob 6.15 min. in prihaja v Rateče Planico ob 8.17. Izletniški vlak št. 920 za smučarje, ki je vozil na progi Ljubljana gl. kol.—Rateče Planica odnosno Bistrica—Boh. Jezero ob nedeljah in praznikih z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 6. uri, izostane od 17. t. m. dalje, povratni izletniški vlak z odhodom iz Bistrici—Boh. Jezero ob 19.11, in Rateče Planica ob 19.14. pa ne vozi več od 24. t. m. dalje.

— Borza dela sprejme: 3 hlapec, pekarskega vajenca, krojača čevljarja, kleparskega instalaterja, pekarskega in slaščičarskega pomočnika, soholikarja, hotelskega vratarja, večkega nemščine in angleščine in hotelskega uradnika z znanjem svetovnih jezikov.

— Na Jahorini se vedno smučajo. Ker so snežne razmere na Jahorini ugodne, se vedno prihajajo tja smučarji. Na staro podlago 70 cm je zapadlo 40 cm novega snega, ki je zelo dober za smuko. Zjutraj znaša temperatura okrog -5.

— VELIKONOČNA ŠTEVILKA »DRUŽINSKEGA TEHNIKA« IZIDE NASESTO V ČETRTEK V PETEK DNE 15. t. m. — Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nestanovitno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Spilju 19, v Mariboru 16,3, v Skopju in na Sušaku 16, v Ljubljani 15,8, v Zagrebu in Beogradu 15, v Sarajevu 10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755,9, temperatura je znašala 7,2.

— Za Veliko noč Trst—Gorica—Opatija Reka—Benetke—Padova—Milano (na velesejem) — Rim. Prijavite se takoj pri Putniku v Ljubljani. Kranju in na Jesenicah.

— Avtomobilska nezgoda. Včeraj popoldne bi se bila kmalu pripetila težka nesreča ob Brodu na Kolpi. Atobus, ki vozi med Sušakom in Ljubljano popoldne, sta se naenkrat sneli na eni strani obe kolesi. Le previdnosti in prisotnosti duha soferja, ki je silno previdno vozil in avtobus v hitrosti ustavil, se je treba zahvaliti, da ni prišlo do večje nesreče in se je avtobus le močno nagnil na stran, na kateri je bil izgubljen kolesi. Potniki so se pač prestrašili, a hujšega ni bilo, razen kar je škoda na avtobusu. Na tej cesti s tako ostrimi ovinkami in serpentinami, in zaradi močnega trenja, pritiskajo kolesa tem močnejše na vijake osmike, ki so tukaj popustili in se sneli ter je prišlo do te nezgode. Potniki so morali čakati tri ure, da je prišel drugi avtobus in en tovarni avtomobil iz Sušaka, ki sta prevzela potnike in prtljago ter dobro triuro zamudo po 11 uri ponoči prispela v Ljubljano. Zopet primer, kako je potrebna med Ljubljano in Sušakom nova cesta.

— Veter zakrivil smrtno nesrečo. V torko popoldne je brla tudi v Primorju močna burja, ki je zakrivila celo smrtno nesrečo. Belavea Andrija Ciglarica, zaposlenega v tvornici cementa v Spilju, je vrgla burja s kolesa in padel je v 20 m globok prepad, kjer je oblašil mrtve.

— V kavarni je pobabil 50.000 din. V zagrebški kavarni »Metropol« je pobabil nekdo v ponedeljek zvečer 50.000 din. Denar je imel v aktovki. Natakarc Cesarac je aktivno izročil blaginju in ta jo je shranil. Drugo jutro je prišel dotični gost ves prestrašen v kavarno, kjer so mu pa aktivno z denarjem vrnili.

— Dva mrtva in 10 zastrupljenih z žanjem. V vasi Kričanov pri Bosanskem Brodu so imeli v nedeljo v družini Katenić domačo zabavo. Gospodar je povabil svoje sorodnike in iz gostilne so prinesli 3 litre močnega žganja, ki so ga kmalu popili, potem se jim je pa zahtelo še piti. Pili so žganje tako dolgo, da so vsi obležali pijani do nezvesti. Sosedje so morali poklicati zdravnika. Kljub temu sta pa Ante Katenić in Tejo Katenić zastrupljenju z alkoholom podlegla. 10 kmetrov se je pa z žanjem zastrupilo med njimi tudi nekaj otrok. Zdravnik jim je sicer rešil življenje, gotovo si bodo pa zapomnili, da ni dobro piti preveč žganja. Najbrž bi posledice pijančevanja ne bile tako težke, če bi poleg žganja ne pili še denaturirane giprite.

— 2.000.000 din za regulacijo Drave in Mure. Vlada je določila 2 milijona din za delno regulacijo Drave in Mure. Tam je voda močno razjedla bregove, v področju vasi Hlapčine, Hotize, Mursko Središče in Razkrižje vodi regulacijska dela hidrotehnični oddelek iz Gornje Radgone na področju Kotoribe, Ledgrada, Preloga in Dubrovača na hidrotehnični oddelek iz Vavrdjane.

Iz Ljubljane

— Grda razvada onesnaženja ulic in cest se opazja zlasti pomladi in zato mesto poglavarstvo spet opozarja prebivalstvo na 3. mestnega čistnega reda, ki prepoveduje vsako onesnaženje javnih cest, ulic, trgov, nasadov itd. Proti temu paragrafu se pregreši tudi, kdor piše in riše po zidovih, pljuje, izliva vodo, pomije in smrdljive tekočine v cestne jarke in po žirnikih, prav tako pa tudi prepoveduje izkladanje smeti in odpadkov vsake vrste. Prepovedano je nadalje metanje žarečih vžgalic, tlehčih ostankov cigar ali cigare, papirja, kostanj, kostanjevih luščin, olupkov pomaranč in jabolok ter odpadkov iz hiš in podobnih smeti že iz estetskih in higienskih vidikov. Poleg tega pa onesnaženje javnih prostorov dela mestni upravi pri čiščenju mesta tudi velike stroške, zato bodo prav strogo kaznovani vsi, ki ne bodo upoštevali prepovedi.

— Lastniki psov, ki bi do 7. maja morali prijaviti svoje ljubljence in zanje plačati predpisano takso, je polagoma hodilo v pisarno za pasjo takso v kresiji, da jih je do sedaj komaj petina opravila svo-

jo dolžnost. Da ne bo zadnje dni prevelikega navela in zato pritožb zaradi dolgotrajnega čakanja in izgube dragocenega časa, se enkrat opozarja mestna uprava lastnike psov, naj se čimprej oglase s prijavo.

— Dravska linarna direkcija v Ljubljani opozarja o obnavljanju, da naj plačuje svoje obveznosti pri davčnih upravah vedno v predpoldanskih blaginjskih urah, to je od 8 do 12, in to zato, ker morajo davčne uprave zaradi varnosti pred vsemi odvajati svojo gotovino vsak dan popoldne na svoj čekovni račun.

— Za velikonočne praznike k Sentiakobanom, kjer vam bodo zaigrali duhovito in zabavno veselje »Nobene bene več!« Od sra so se vsi dosedaj posetniki nasmejali prebrisanemu natakarku Maksu in njegovi energični nevesti Silvi, ki se vgnezdita v stanovanje ravateljca Platena. Sentiakobanini so poskrbeli, da vam tudi za praznike ne bo dolgčas, zato jih posetite v nedeljo in v ponedeljek zvečer ob 20.15 uri.

— Za praznike nudi Metliška vinarska zadruga v svoji gostilni, Sv. Jakoba trg 8, odlična vina. Čez ulico dinar ceneje. Na željo dostavljamo na dom.

— Društvo upok. učiteljska bo imelo svoj redni letni občni zbor v četrtek, 21. t. m. popoldne ob 15. uri pri Novem svetu z običajnim dnevnim redom. Člani, članice udeležite se običnega zbora!

— Majhna selena papirja je ušla. Pošte-nega najditelja naprosamo, da jo odda na Dolenski cesti 14 pri Zupančičevih.

— V spomin blagopojne gospe Franje dr. Tavčarje daruje Fili Milčević-Supančič din 100 (enstodinarjev) za sklad (internat) Franje Tavčarjeve.

Uradno vremensko poročilo

z dne 12., 13., in 14. t. m.
Tujskoprometnih zvez Slovenije, JZSS in SPD

Planica-Tamar, 1108 m: —1, solčno, mirno, 38 cm snega, sren.

Dom na Kofečah, 1500 m: —2, pooblačeno, na Siji in Koči pod Velikim vrhom snuka prav dobra, sren.

Zelenica, 1634 m: +1, pooblačeno, 120 cm snega, sren.

Koča pod Storžičem: +1, pooblačeno, 50 cm snega, sren.

Kočekov dom na Korošici, 1808 m: —8, 200 cm snega, novega 20 cm.

Frisanov dom na Okrešlju, 1378 m: —6, 20 cm novega snega na 150 podlage.

Mozirski koča, 1344 m: —5, trde podlage 70 cm, zapadlo 20 cm novega suhega snega.

SOKOL

Natečaj za delo o kralju Aleksandru I.

Po sklepu uprave Saveza SKJ razpisuje savezni prosvetni odbor natečaj za delo o Viteškem kralju Aleksandru I. Zedinitelju pod nastopnimi pogoji: 1. Pravico do natečaja imajo samo člani sokolske organizacije, 2. delo mora obsegati 20 do 25 tiskanih pol, 3. delo mora imeti dve poglavji, v prvem življenje in delo kralja, kakor tudi dobo, v kateri je prišla kraljeva delavnost najbolj do izraza, v drugem delu pa naj bodo govori kralja Mučenika o Sokolstvu in narodnem edinstvu, 4. za najboljšo delo je določena nagrada v znesku 10.000 din, 5. rokopi se mora poslati saveznomu prosvetnemu odboru najkasneje do 1. septembra 1938, 6. način pošiljanja dela je sledeč: delo naj se zavije v omet z napisom »Za natečaj kralju Aleksandru« s šifro, ki si jo izbere pisec sam. Ta omet naj da pisec v večjo kuverto z naslovom: Prosvetnemu odboru Saveza SKJ, Beograd. V notranjem omotu pa naj bo še mala kuverta z isto šifro na zunanji strani in s točnim naslovom pisca, 7. vsa dela se bodo odprla 5. septembra, ko se bo sestala komisija književnega odseka, obstoječa iz petih članov SPO, imena piscev v mali kuverti in odločitev komisije o nagradi se bodo shranila v staršinstvu Saveza SKJ pod pečatom vse do zaključka pregleda del. 8. rokopi mora biti pisan s strojem, prav tako naslov in šifra, 9. nagrajeno delo pripade v celoti v last Savezu SKJ.

Prosvetni odbor Saveza SKJ Navodila naraščaju za praški zlet

Pod predsedstvom predsednika zletnega odbora Saveza SKJ za X. vsesokolski zlet v Pragi je bila te dni seja zletnega odbora, na kateri se je dokončno določila udeležba našega naraščaja na vsesokolskem zletu v Pragi.

Zletni odbor obvešča oboji naraščaj glede udeležbe: Potni stroški za naraščaj, ki bo potoval preko Subotice, bodo znašali od državne meje do Prage din 220, za tisti naraščaj, ki bo potoval preko Kotoribe, odnosno Koprivnice, pa bo veljala vožnja od državne meje do Prage din 240. Nadaljnji stroški za vsakega naraščajnika in naraščaj-nico bodo: stroški vizuma za kolektivni potni list din 20, zletni znak Saveza SKJ in železniška legitimacija din 10, zletni znak COS din 10, zavarovanje din 4 in stroški organizacije za udeležbo na zletu din 10 za osebo. Tako bodo torej znašali skupni stroški za naraščaj, ki potuje preko Subotice od državne meje do Prage din 274, za naraščaj pa, ki potuje preko Kotoribe ali Koprivnice, pa din 294. Tako bo torej veljala vožnja n. pr. za naraščaj župe Ljubljana preko Kotoribe din 294 in vožnja do Kotoribe din 38, skupaj torej din 332. Vožnja po naši državi bo četrtinska in si tako lahko vsak sam izračuna stroške vožnje po naši državi od izhoda postaje do Kotoribe.

Važnost voznih olajšav. Vozne olajšave za vse udeležence zleta bodo veljale izključno samo za posebne sokolske vlake, pri odhodu na zlet, kakor tudi za povratek. Vsak udeleženec se mora vrniti s istim vlakom, s katerim je potoval na zlet. V primeru, da kdo izmed udeležencev ostane dalj časa v Pragi oz. v CSR, kakor je odredjeno na voznih olajšavah, izgubi pravico na znano vožnino pri povratku z zleta in mora plačati celo vožnino.

O vseh ostalih podrobnostih, glede skupne prehrane in prenočitve v Pragi bo zletni odbor pravočasno obvestil vse župe, kakor tudi o vplačilu zneska za vožnjo in drugih stroškov Savezu SKJ.

Zletni odbor Saveza SKJ

Na čelu tabele je po 3. kolu Kostić Mednarodni šahovski turnir v Ljubljani se nadaljuje — Stanje po 3. kolu

Ljubljana, 14. aprila
V 3. kolu mednarodnega turnirja ni bilo presenečenj. Čelo tabele je zavezal naš mojster Kostić, ki igra izredno ostro in skuša v sleherni svoji partiji spravit zapletljive. Njegove igre bleste po duhovitih kombinacijah in zametkih ter so zelo lepe. Kostić bo prav resen tekmeč za prvo nagrado, če bo nadaljeval v tem slogu. Tu di ljubljanski igralci se z izjemo Šorlija, ki mu v odločilnih trenutkih odpovejo živci, drže prav dobro.

V Cambridge Springs varianti med Nedeljkovićem in Totom se je za zamenjavi figur naglo razvila trdnjavska končnica, ki se je po 25 potezah končala z delitvijo točke. Bröder in Pirc sta igrala ortodoksni damski gambit. Niti beli, niti črni ni mogel v otvoritvi dobiti toliko prednosti, da bi imel boljši položaj. V končnici je že kazalo, da bo Pirc zmagal, a je Bröder z izvrstno potezo partijo spet izenačil in je bil tudi tu remis. Szabo je uporabil nasproti Šorliju damski gambit, ki ga je slednji sprejel. Nastala je divja kombinacijska igra, v kateri je medžarski prvak dobil prostega kmeta, ki je odločil njegovo zmago. Kostić je v zelo zanimivi sicilijanki porazil Foltysa in se tako maščeval za svoj laniški poraz v Rogoški Slatini. Partija je bila končana šele na večernem zasedanju.

Izredno živahna je bila tudi španska partija dr. Trifunović — dr. Astaloš. Črni je siljajno pariral vse napade in je bila partija remis. Analiza je pokazala, da bi lahko Astaloš zmagal. Dr. Vidmar je imel v staro indijski partiji nasproti dr. Tartakowerju precej časa iniciativno, rutinirani Poljak pa je igro popolnoma zaprl in Vidmarju ni preostalo drugega, kakor pristati na remis že v 20. potezu. Preinfalk je prišel na turnir 20 minut prepozno. Zato je izbral dobro znano varianto ortodoksne gambita in sta s Furlanijem igrala skoraj a tempo. Trdnjavska končnica je bila po 23 potezah remis. Partija Steiner — Vidmar ml. je bila prekinjena v nejačem položaju. Vidmar je igral Aljechinovo obrambo in dobil premoč kmetov na danskem krilu, njegov nasprotnik pa na kraljevskem Zaradi nemških lovcev je bržkone tudi v tej partiji pričakovati remis.

Stanje po 3. kolu: Kostić 2½, Szabo 2 (1), dr. Astaloš, Bröder, Furlani, dr. Trifunović 2, Pirc, Preinfalk, dr. Tartakower 1½, Tot, dr. Vidmar 1 (1), Foltys, Steiner, Vidmar ml. ½ (1), Nedeljković ½, Šorli 0.

Danes igrajo naslednji pari: Furlani — Tot, Šorli — Nedeljković, Pirc — Szabo, dr. Astaloš — Bröder, Vidmar ml. — dr. Trifunović, Foltys — Steiner, dr. Tartakower — Kostić, Preinfalk — dr. Vidmar.

Tragična smrt nemškega smučarja v Triglavskem pogorju

Smrtno se je ponesrečil kontorist Artur Schöpf iz Chemnitza

Bohinjska Bistrica, 14. aprila

V Triglavskem pogorju je še vedno dovolj snega, vsi hribi in gore so globoko pod snežno odejo, da je smuka še prav ugodna, ponekod celo sijajna. Letošnjo spomlad je prišlo v naše hribe, zlasti v Triglavsko pogorje, poleg domačih tudi mnogo inozemskih smučarjev in turistov, zlasti Nemcev. Tako je bila koča na Voglu zadnji mesec ves čas polno zasedena, tudi na Pokljuki, Komni in v drugih naših zimskih postojankah je bilo polno Nemcev, ki so bili navdušeni nad lepoto naših gor in smučišč. Usodno naključje pa je zahtevalo, da se je v naših gorah smrtno ponesrečil mlad nemški smučar, komaj 27-letni kontorist Artur Schöpf iz Chemnitza v Nemčiji, ki se je mudil s tovariši v planinah.

Schöpf je napravil v torko z dvema prijateljskima, med njimi je bil heki Trommler, turo na Govnjaka. Ko so krenili s Kokovega sedla, je po nesreči zdrknil čez ska-

lo in priletel tako nesrečno, da je obležal nezavesten. Eden njegovih spremljevalcev je ostal pri njem, Trommler pa je odhitel v planinski dom na Komno, kamor je prišel ob 13. iz doma je takoj krenila reševalna ekspedicija SPD z nosili in potrebno opremo, pridružila pa sta se ji tudi zdravnik dr. Mašek iz Zagreba in neki zdravnik iz Nemčije. Že uro pozneje so ponesrečenca prenesli v dom na Komni, a mu niso mogli več pomagati. Zdravnika sta ugotovila, da je mrtev.

Na željo njegovih prijateljev so truplo prepeljali v Nemčijo. V torko ob 16. so prenesli truplo k Savici, kjer ga je pregledala komisija, nato pa do železnice in ga prepeljali v domovino, ki jo je zapustil zdrav in vesel v nadi, da prebije pri nas lep zimski dopust, a se vrača v njeno narode mrtev. Tragika mladega smučarja, katerega krsto so zasuli s pomladnim cvetjem, je vzbudila globoko sočutje.

Pred prazniki

Ljubljana, 14. aprila
Ko bi imeli toplomer za merjenje predpraznične vročice, bi zdaj že kazal 40°. K sreči se pa ne zavedamo, kako silno vpliva na vse življenje te dni rdeča barva v pratiki. Najprej se je začel kazati vpliv velike noči po izložbah, kjer so zajci začeli valiti na pirih. Vendar izložbe pred veliko nočjo niso vse tako brez izjeme prigodne, kakor n. pr. pred božičem. Zdar morajo ljudje kupovati ne da bi jim bilo treba še sugerirati velikonočno kupčijsko razpoloženje. Najbolj so praznične delikatesne trgovine in naj nam nihče ne šteje v zlo, če smo to opazili. Reči je treba celo, da ima zadnje čase estetika svoje oltarčke v izložbah mesnic in da je v razstavljenih kračah mnogo učinkovite pozicije.

Značilno je, da je letos v Ljubljani zelo malo razstavljenih domačih pisanic. Samo v eni izložbi v Šelenburgovi ulici smo opazili lepo razstavo pisanic z belokranjskimi in prekmurskimi motivi. Pisanice je pristo domaće velikonočno blago, med tem ko so

zajci nemški velikonočni simboli. Vendar si s tem pri nas nihče ne razbija glave in ne pomisli, da imajo naše pisanice tudi umetnostno, ne le trgovsko ceno. Izdelovanje pisanic zahteva mnogo truda in nadarjenosti in človek bi pričakoval, da ljudje znajo to ceniti.

Danes so se začeli postni dnevi tudi oficijelno. Mnogi meščani so se baje postili tudi že prej, a danes so se nekoliko bolj zanimali za ribe. Človek se pač mora ravnati po koledarju. Ribji trg pa ni bil posebej dobro založen. Več blaga se obeta jutri. Malo je bilo morskih rib in zato jih tudi niso mogli prodajati posebno poceni. Srdjele in grice so bile po 24 din. sipe po 28 in tun celo po 44 din kg. Pomisliti je treba, da so tuna prodajali prejšnje postne dni navadno po 30 din kg. Precej je pa bilo naprodaj rečnih rib, ščuk (po 20 din), krapov in ostržev (18), linjev (20), platnic (po 14) in živih postvi po 40 din. Prodajali so tudi rečne rake, in sicer po 4 do 5 din komad.

Danes je bilo še vedno mnogo povpraševanja po mlečnih izdelkih. Jutri bo glavni dan za peko potic in nekatere gospodinje se baje trenirajo zanj že ves teden.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Otroške, fantovske in moške obleke kupite najceneje pri TIVAR OBLEKE

Jerman Martin, Sv. Petra c. 26. 26. R.

RAZNO

Najmanjši znesek 8 Din

Beseda 50 par. davek posebej.

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo v modernih frizurah za ceno Din 60 Vam napravi z najnovejšim aparatom Salon Merlak, Sv. Petra c. 76. 1027

MALE OGLASE

za jubilejno številko sprejema uprava »Slov. Naroda« nepreklicno do 15. t. m.

ODPADKI OD PARKET

in žage, popolnoma suhi, bukovni, hrastovi in smrekovi, so najcenejše kurivo. Dobe se pri Ivan Šiška, tovarna parketov, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 22-44. 1209

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 4 Din

POZOR! POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Klavžer, Vošnjakova 4. 1029

POSEBNE NOVOSTI

vseh oblačil, sport, kangarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

PISALNE, SIVALNE

računske, raznoževalne stroje, kolesa, motorje, pisarniške opreme in druge nove in malo rabljene efekte sprejemamo v komisijko prodajo pod najugodnejšimi pogoji. Razpologamo s prostornimi suhimi in dobro zavarovanimi skladišči. Interpromet, Florjanska 26. 1135

Vlomilec odnesel 50.000 din

Ljubljana, 14. aprila
Ko se je včeraj popoldne vrnila učiteljica in hišna posestnica ga. Angela Krakarjeva z službe domov v Studentovski ulici 8, je z lastni slutnji obstala pred priprtimi vrati, za kateri je vedela, da jih je pred odhodom zaklenila. In res, takoj, ko je stopila v sobo, je opazila notri pravo razdejano. V stanovanju je ležalo vse križem razmetano, odprta pa je bila tudi omara, v kateri je hranila denar. Krakarjeva je naslednji hip vsa prestrašena ugotovila, da je tat odnesel šatulo, v kateri je imela 50.000 din v bankovcih po 1000 din. Okradenka je vsa iz sebe obvestila o vlovu najprej sosede, potem je pa nemudoma odhitela na policijsko upravo, kjer je prijavila vlov.

V njeno stanovanje so takoj odšli detektivi. Vlomljeno je bilo z vitrihom in je imel vlomilec očitno kaj lahko delo. Najbrž je hišne razmere precej dobro poznal in vedel, da Krakarjeve ne bo do popoldne domov. Prebrskal je vse omare in iztaknil slednjič šatulo z gotovino, ki jo je pobasal v žep. Velika vsota denarja, ki jo je našel v šatuli, ga je očitno tako presenetila, da se za tujo valuto, ki je bilo tudi nekaj v drugi skalkji, niti ni znenil, ravno tako ne za dragocenosti, ki so bile poleg. Policija je uvedla energično preiskavo, pa zanjkrat ni nobenega upanja, da bi mogli priti vlomilcu hitro na sled.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ob 14. do 16. aprila zaprto. Nedelja: 17. aprila: Ob 20. uri: Pokojnik. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 18. aprila: Ob 15. uri: Rdece rože. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Nočna služba. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Torek, 19. aprila: zaprto.

»Izpit za življenje«, delo pisatelja škvarčina nam kaže mladega vzgojitelja prof. Strahova v razmerju z družbo profesorjev, dijakov in njihovih staršev, ki se zateka k njemu po pomoč. Na sedaj vesel in zabaven, sedaj dramatičen način doživlja, spozna in obravnava pisano galerijo sodobnih tipov in značajev ter njihovih ljubezen, čut za dolžnost, vzgojo, zaupanje in samega sebe, vero v lastno moč ter se dviga v zavesti, da pri tem, ko človek pomaga drugim, postaja tudi sam močnejši. Premiera bo predvidoma 23. t. m.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ob 14. do 16. aprila zaprto. Nedelja, 17. aprila: Ob 15. uri: Grofica Marica. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Manon. Gostujeta Zlata Gjunge-nac in Josip Gostič. Izven. Ponedeljek, 18. aprila: Ob 15. uri: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Rigoletto. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

★
Nova opereta. V operi studirajo Grünovo opereto »Madame Sans Genes«, katere libreto je sestavljen po znani istoimenski komediji, ki so jo igrali z posebnim uspehom pred leti v naši drami. Dejanje se dogaja za časa Napoleona, ki nastopa tudi v tej opereti. Režiser: prof. Sest.

Iz Kranja

Hotel STARA POŠTA, Kranj
Vsak petek sveže morske ribe!

Iz Ljutomer

— Cvetni sejem. Cvetni sejem v Ljutomeru je bil precej dobro obiskan. Najhuje je bilo pri Batji, kjer je bil tak naval, da je moral kupec delovodja spuščati le po 10 v trgovino, ki jo je potem zaklenil. Ko je bil s temi gotov, je spustil v trgovino naslednjih 10 ljudi. To je obnavljalo tako dolgo, dokler je trajal sejem.

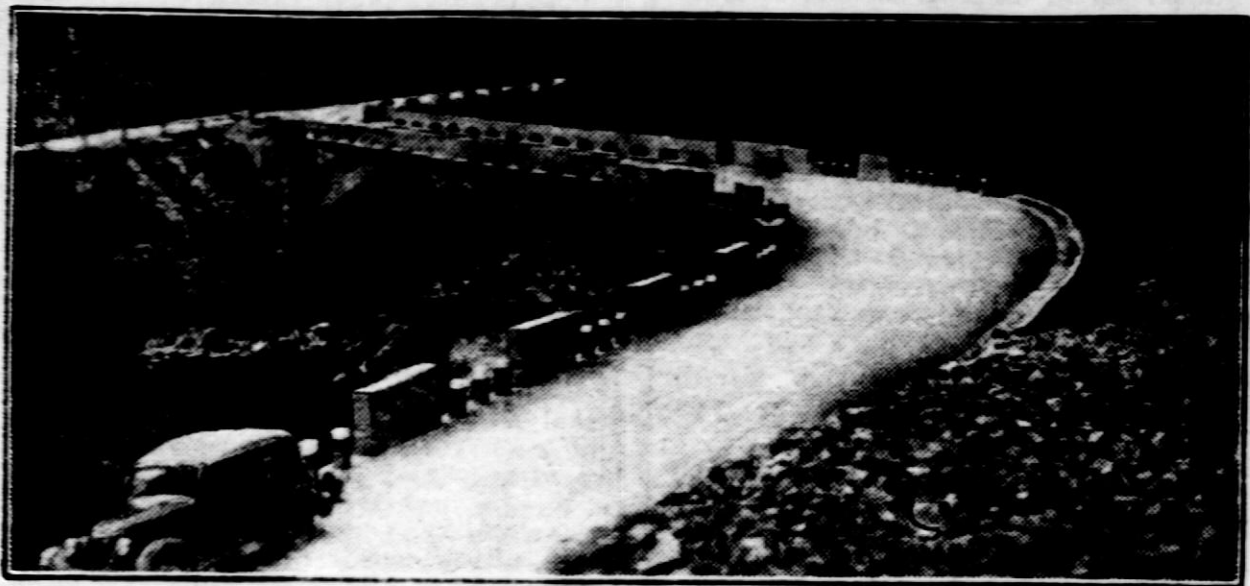
MREZE ZA POSTELJE

dobite najceneje pri Andlovic, mizarstvo, in zaloga pohištva, Komenskega ul. 34. 1138

SLUŽBE

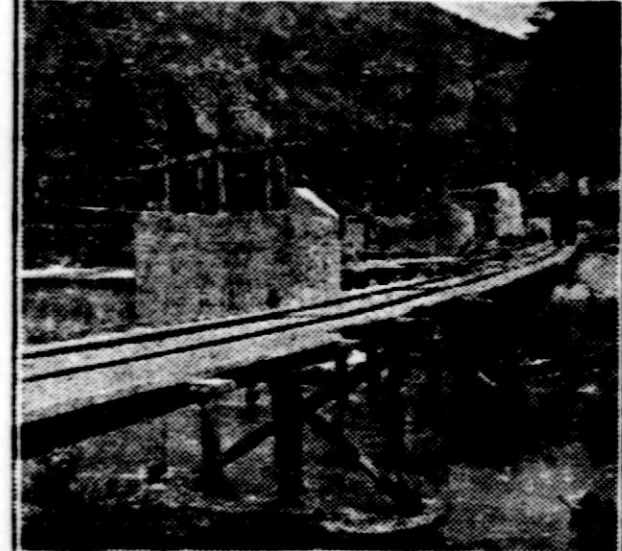
Modernizacija gorenjskih cest

Romantična cesta med Radovljico in Bohinjem bo lepo urejena



Bled, 16. aprila. Za razvoj tujkega prometa so nedvomno najbolj potrebne gladke, moderne in široke avtomobilske ceste, ki smo jih pri nas doslej žal pogrešali. Šele v zadnjih letih smo se lotili tega dela, ki je najvažnejše in ki prihaja zlasti v poštev za našo Gorenjsko, kjer se od leta do leta lepše razvija tujski promet. Na eni strani se je tega dela lotila država, čeprav ne v takem obsegu in tempu, kakor bi si to želeli na drugi strani

po, ponekod pa tudi z ličnimi belo pleskanimi in črno obrobljenimi mejniki. Z nove ceste je odpadlo več ovinkov, a pridobila je zlasti banovinske žage, od katere so morali popreje les odvažati daleč naokrog. Letos nadaljujejo z modernizacijo ceste. Priobčujemo sliko drugega novega mostu, za katerega so že zgrajeni oporniki in ki bo svojo obliko in imenovitost dobil. Zanj so začeli kopati temelje že lani, pa jim je deževje zaviralo delo, a letos je vreme izredno ugodno in Sava stalno nizka, da je šlo delo nazaj od rok in sta že postavljena oba opornika novega mostu v Mokrem Logu med Sotesko in Nornjem. Most se bo raztezal v dolžini 60 m preko Save in bo zgrajen sporedno z dosedanjimi železniškimi. Tudi ta most bo znatno skrajšal dosedanje ovine ceste, ki ga bo sekal v hipotenuzi. Obenem z gradnjo mostu so začeli graditi tudi novo cesto, ki se bo združila s staro šele pod železniškim podvozom, ki pa ga bodo tudi morali premakniti, saj zdaj pravokotno reže progo in je za promet skrajno neuporabna.



Gradnja mostu lepo napreduje, betonski oporniki so dvignjeni in zdaj pripravljajo železobetonske stebre. V šestih tednih to most zabetonirani in najbrž bo že sredi poletja odprt. Gradnja mostov in ureditev cest, ki bodo potem še površinsko obdelane (sprameksirane), je preveliko stvarno podjetje g. Miroslava Zupana iz Ljubljane. Romantični bohinjski kot bo z novo cesto in lepimi mostovi mnogo pridobil.

Razširjenost joda

Jod je splošno znan samo po imenu raznih vsebujočih ga zdravil, kakor jodova tinktura, jodalosa, jopon itd. Znano je tudi, da ima svoj pomen pri človeku za ščitno žlezo in da imajo v krajih, kjer ni niti v zemlji niti v vodi dovolj joda, ljudje gošče. Drugače je pa malokomu znano, da je jod redka prvina, ki tvori jednako sive luske, lahko izpreminjajoče se v vijoličasto paro. Redek je zato, ker je skoraj povsod v zemlji, v zraku in v vodi, toda nikjer v veliki množini. V kilogramu rudnin je povprečno samo 300 milijontink gramov joda. V zemljo pride jod iz zraka; v težki zemlji ga je več nego v lahki. V zrak pa pride jod pri izhlapevanju morske vode. Zato je v zraku tem več joda, čim bolj se bližamo morju. V kilogramu zraka se dvigne količina joda od ene desetinke milijontinke do poltridesne milijontinke grama. Vetrovi, ki prihajajo s nam z vzhoda, iz Rusije in Azije, skoraj sploh nimajo v sebi joda. Dež in sneg namreč zbija jod iz zraka na

zemljo. V kilogramu deževnice je dve desetmilijontinki do pet milijontink grama joda. Zemlja torej dobiva neprestano nove količine joda, tako da ga je lahko v nji do osem tisočink grama posebej v težki zemlji ob morju.

Zanimivo je, da se mnoga množina joda v zemlji tudi po dnevnem času. Čez dan ga namreč nekaj izhlapi v zrak, ponoči pa pada z roso nazaj. Jod se v zemlji ne nabira, temveč ga odnaša taina voda v potoke in reke in tako se vrača v morje, odkoder je prišel. V morski vodi je okrog 50 milijontink grama joda v enem litru. Ne-

kateri morski organizmi pa nabirajo v sebi jod v taki množini, da je vredno pridobivati ga iz njihovega pepela. Nekatere morske trave, tako laminaria digitata, daje v enem kilogramu pepela 4 do 6 gramov joda. Med živalstvom je bogata na jodu zlasti morska goba, ki daje na kilogram pepela 2 grama joda. Na suhem prihaja tudi v telo živali in človeka. Vidimo torej, da je jod povsod, toda v neznatnih množinah. Kljub temu pa, če upoštevamo vso njegovo množino na vsej zemlji, ga je po prof. dr. Billowu več na svetu, nego srebra ali arzona, namreč okrog tisoč milijonov ton.

Novinar kot junak resnice

Premiera drame „Nočna služba“ češkoslovaškega pisatelja Emila Synka

Ljubljana, 14. aprila. Novinarji nastopajo na odrih menda samo v burkah in veseloigrah kot komične, vsiljive, netaštne ali zagonetne figure. Ne spominjam se resne drame ali vsaj resno zajete osebe iz življenja in delovanja novinarjev. Včasih so kot tehno umetniško delo s celo vrsto plastično realistično naslikanih novinarjev navajali Gustava Frey taga veseloigro »Žurnalisti«, zlasti kot vzgledno tehnično zgrajeno delo.

Tako je Emil Synk »Nočna služba« kot tragična drama iz okolja novinarstva in z resnim novinarjem kot junakom vsakega precej nov in zato zanimiv pojav. Avtor je pokazal Stefana, glavnega urednika ponedeljskega dnevnika, v konfliktu med poklicno disciplino, kakor jo zahteva izdajateljstvo, in lastno svojo voljo, ki zahteva razkrivanje družbe. Stefan je že 30 let novinar in urednik ter je smel seveda pisati in črtati le tako, kakor so mu ukazovali izdajatelj, upravni svetniki.

V noči, v kateri se začne prvo dejanje, pa dobi Stefan telefonsko poročilo, da je luksuzni avto smrtno ranil mlekarka, ki je vozil v mesto brez luči. Stefan odpošlje takoj reporterja na policijo in na lice mesta nesreče. Kot pravi pristni novinar hoče vsakega takoj izčrpano poročati v svojem listu in navesti vzroke in posledice pa tudi krivice nesreče. Tiskarna mora torej čakati, da se zbere podatki.

Synk je prav realistično naslikal nerazumno vrnjenje v ponočnem uredništvu, beganje reporterjev, ogroževanje faktorja, ki mu je le za to, da list izide točno, pa makar brez senzacionalne dnevnice vesti. Sredi rožljanja stavnih strojev, zvonenja telefonov, klavev hišnih govorilnic, prihajanja stavcev in hišnice s čajem ostane edini hladen in kakor brez živcev miren glavni urednik Stefan. Mož je izjemna grča.

Tedaj vstopijo tovarnar Herz, njegova žena Vilma in odvetnik dr. John, ki povedo, da so oni povzeli mlekarko brez luči. Vilma obupana kar sama jda, da je šofirala, dasi nima izpita, ker so ji že večkrat med izpitom popustili živci. Izjavljajo, da bodo poravnali vso škodo, mlekarka stori vse mogoče, samo Stefan naj nikar o nesreči ne poroča obširno in naj zamolči imena. Saj priznavajo, da so krivi, da so bili po vsej večerji morda nepridebni, ne čisto trezni; toda srečni so bili ter polni nade, da jim bo uspelo rešiti tovarno, ki je pred konkurzom. Takrat prihitel reporter Tolari, z vestjo, da je mlekarka ubita, da je avtor dli dalje, ne da bi se bil zmenil za žrtve, da je šofirala neznanca dama, a da policija ne daje nikalnih obvestil.

Vstopi senator, ki je menda predsednik upravnega sveta v tiskarni in pri listu, in podpira prošnjo avtomobilske trojke tem bolj, ker je Herz eden glavnih delničarjev. Stefan naj zabeleži nesrečo le v treh vrsticah in brez kritike. Ali ta Stefan se upre senatorju, predsedniku in glavnemu delničarju. »Lahko me postavite na cesto,« pravi, »toda oditi hočem z zavestjo, da sem bil po 30 letih hlapčevstva in zatajevanja vesti vsaj enkrat mož in da sem končno spet pravi človek!«

In zgodbi se, kar se ni zgodilo še nikdar nikjer: Stefan opiše katastrofo tako, da plane vse mesto proti Herzu in Vilmi, da Herz ne dobi nikjer več posojila za sanacijo tovarne in da naščuva tud, sodišče k najhujši strogoesti. Stefan pa je s svojim sugestivnim, le resničnim in pravičnim popisom nesreče dosegel še več. Ogorčil je nekega natakarkarja, da je pisal Stefanu pismo: gropa Vilma in odvetnik dr.

John sta presušnjaka! Natakarkar lahko prič. In Stefan to izda sodišču. Na javni sodni razpravi se vpricho Herz razkrije preštevilo. Vilma, matj otročička, mora brezpogojno za dve leti v ječo, Herz v konkurz in brez žene se ustrell, dr. John obeta, da bo na Vilmo čakal in nato začel z njo »novo življenje«, a Stefan gre v pokolj v zavesti, da ni ničesar dosegel, ničesar ustvaril.

Da, ta junak novinar je ravnal po gestu: Fiat justitia, pereat mundus! Fantastična njegova resničnost je rodila še večjo, hujšo katastrofo kakor avto: ubila je Herz, srčno plemenitega moža, neskončno zaupajočega v ženo in zanjo celo za krivo prisego pripravljene, ostrotila je nedolžno dete, vrgla Vilmo le zaradi njenih slabih živcev v ječo in uničila tovarno, z njo vrgla pa več sto delavcev v rodbinamj v bedo.

Da, pravilno sodi Stefan sam o sebi, da je v njem »vendar nekaj razkrojne moči«. Taki resničoljubi so dvakratno nevarni razkrojvalci družbe in življenja. Stefan ni etičen borec za resnico, temveč se grdo masčuje nad Herzom, Vilmo in dr. Johnom zgolj iz proletarske zavisti, da so oni bogati in veseli grešniki, sam pa po 30 letih suženjskega garanja siromaček. Kdo je kriv, da je Stefan novinar? Sam!

Rehabilitacija princa Aho Gleleja

Pojasnjena je bila afera, ki je dve leti razburjala duhove v francoski Dahomeji

Po dveh letih je bila končno poravnana afera, ki si z njo ni bil belil glava samo guverner francoske Dahomeje, temveč tudi vse francoske kolonialne oblasti začeti od ministrstva. To pa tudi ni bila navadna afera, kakršnih je v kolonialnem nekaj istosotno. V tej je šlo za čast in dobro ime princa Aho Gleleja, krepkega dahomejskega zamorca, neposrednega potomca slavnega dahomejskega kralja Behanzina, čigar ime je še sedaj med domaćini na zapadni obali Afrike visoko v časteh. Zgodovina Behanzinovih vojnih pohodov pa sega seveda mnoga desetletja nazaj, ko je s svojo bojevitostjo ustanovil na obali Atlantskega oceana veliko državo, seveda za ceno strašnih krutosti. Na smrtni postelji je zapustil francoski vladi ne samo svojo fantastično palačo, kjer je pa bil v nji zadnje čase prav za prav samo ujetnik in je mogel samo igrati despotičnega monarha, temveč tudi cene množice sužnjev, mnogo žena in temu primerno tudi številno potomoštvo. Drugače so se njegovi neposredni potomci odlikovali v francoskih vrstah kot dobri, nekateri celo kot izvrstni vojski in bojevniki.

Princ Aho Glele je ponosno nosil uniformo francoskega topniškega poročnika s križcem Častne legije na prsih. Po vojni je pa postal administrativni upravitelj enega izmed dahomejskih okrajev. Živel je mirno in zadovoljno s svojo družino, ko je naenkrat prišla znana afera, ki je silno razburila dahomejsko družbo. A princ je moral preživeti dve leti pod težkim somnom, da je doprinesla bogovom človeške žrtve. Bilo je prav pred dvema letoma, ko naj bi bil veliki bojevniki princ Aho Glele po običajih svojega plemena proslavil rojstni dan svojega slavnega prednika, kar je bila pretežva za prireditve velikih svečanosti, posvečenih dvema velikima fetišema: Zeomocu in Zomadunuovu.

In ta dva fetiša sta bila začetek dve leti trajajočih prinčevih neupravnosti in uradne preiskave. Po obredih, ki so se vršili deloma ponoči v prastarih svetilih in na oltarjih prednikov in pri katerih so bile nekakšne skrivne žrtve, je izginilo komaj 12 let staro dekle Tele Acapovi. In čeprav to dekle sploh ni prisostvovalo tajnim obredom v proslavo kraljevskega prednika in je princ tudi ni osebno poznal, so jelo kmalu po proslavi krožiti vesti, da ve princ Aho Glele o pogrešanem dekletu več, nego se zdi. Te vesti se pa niso širile samo med domaćini, temveč je dobivala tudi kolonialna uprava mnogo anonimnih pism in opozoril, da je princ Aho Glele pozabil, da je francoski državljani in celo vitez Častne legije ter da mu je Tele Acapovi najbrž služila za živo človeško žrtvo, doprinesla starim občajem in bogovom. O pogrešanem dekletu res ni bilo duha in sluha in sum okrog princa se je zgoščeval, čeprav nihče ni imel poguma naravnost obtožiti ga, da bi lahko oblasti uvedle sodno postopanje. Vendar je bil pa položaj princa kot administrativnega upravitelja tega kraja silno mučen in zato je sam naprosil francosko kolonialno upravo, naj odredi preiskavo.

Okrajni upravi je bil res dodeljen drug uradnik in prevzel je poše posredno obdolženega princa in dediča slavnega imena. Kolonialne oblasti so uvedle strogo preiskavo in kmalu so dognale, da je dekle izginilo že nekaj dni pred nočno svečanostjo. Nedavno se je končno ta mučna afera pojasnila. Kolonialna uprava osebe kolonije Togo je namreč sporočila, da je bila Tele Acapovi najdena živa z nekim prekupevalcem iz rodu Adža. Je-neme. Ta rodbina je bila skozi desetlet-

Sam je prostovoljno prevzel dolžnost, katerih prva je določila in druga: takti na vse, vse strani.

Drama kriminalnega ozračja je le deloma sodbina socialna satira, izrežek iz vsakdanseke resničnosti. Nikjer nikoli pa ne more urednik pisati proti prepovedi upravnega predsednika in glavnih delničarjev, temveč bi želel pri prici na cesto; dvomim, da živj kje odvetnik, ki bi tik pred glavno razpravo na vsa usta zavajal pričo h krivi prisegi in obtoženko, naj laže na vse kriptje, dasi živi z obtoženko v zakonolomstvu.

Ali drama je zgrajena efektčno in ima za glavne igralce izvrstne, vsakozki nape-tne in zdržema razburjive vloge. Ost proti spekulantski in sodobno razburzani družbi je že skoraj topa in nas kar nič več ne zanima. Sodobnost nase je pač tudi otopi-la, Zalključek drame, po odhodu Herza, je razvlečeno rezoniranje, ki le še utruja, a zaključek: »Dr. John bo čakal Vilmo. Čakal bo! Saj to je tisto: vsi »amo čakamo, kaj bo! (Zastor) — tak aforizem je dober za feljton, v dramji ne vžge.

Tudi mi smo čakali, kaj bo. Dočakali nismo, kar smo pričakovali; takole apolo-gijo novinarskega poklica bi si želeli z resnejšim, globljim Stefanom. Gotovo ima Synk še druge, boljše drame.

Predstava je bila v spretni, okusni, življenja in občutja bogati režiji Bratka Krefta zret prav dobra. Levjar v vlogi Herza je bil cel mož, ves simpatičen, pre-tresljivo prisrčen; Severjeva, živčno namoljena, sodbina žena, ki se kesa pre-tečnost in sprejema kazen kot očisteno, je odlična in zlasti močna v zaključnih prizorih vseh treh dejanj; Stefana, glavnega vlogo, zret prečiščevalno doživlja Kralj, v maski in kretajah vzgleden, v dialogih bistro niansiran; izvrsten senator, ves realističen gospod, ki se suče po vetru, je Gregorin, a faktor Plut, reporter Poto-kar, sluga Sever, korektor Presetnik in hišnica Holinkova Rakarca, pa še Linhart Planecky in tajnica Gabrijelečeva živi, polnokrvni tipi.

Prav na koncu je treba še priznati vi-ske modne elegancje v toaletah Vilme iz atlejev »Sever« in »Klobuček«.

Predstava je žela mnogo ploskanja. Fr. G.

Fr. G.

pa tudi banovina ki je že pred leti izdelala načrti za temeljito modernizacijo banovinske ceste od Radovljice do Bohinja. Ta romantična cesta, speljana po soteski med gorskimi velikani, je splošno znana, saj vodi ob bistri, mestoma sinji, mestoma smaragdnino zeleni Savi, da je pravi užitek izprehod ali kratka vožnja po njej. Toda sodobnemu prometu ni več odgovarjala, saj je ponekod tako ozka, da se dva avtomobila drug druge-mu ne moreta ogniti, nevarni pa so bili zlasti njeni ozki ovinki. V načrtu za modernizacijo ceste je, da se del teh ovinkov izravna, ponekod cesta na novo trasira in preloži, zaradi pa bo treba tudi več modernih mostov, kajti star so doslužili. Večina so le-seni, trkli in prepereli.

Cesta bo modernizirana v etapah. Že lani so začeli delati in so napravili prve korek-ture med Bohinjsko Belo in Sotesko na eni ter med Sotesko in Nornjem na drugi strani. Lani v avgustu je bil dograjen krasen betonski most v sektorju kilometra 18,835 med Bohinjsko Belo in Sotesko, sporedno s tem pa so cesto tudi odcepili pod žago in vodi zdaj preko novega mostu po desni strani Save, kjer so jo zgradili popolnoma novo v dolžini okrog 800 m. Naša slika nam kaže pogled iz plitje perspektive na lani dograjeni most in del nove ceste, ki so jo morali deloma sekati v skalo, deloma pa kopa-ti v gramozna tla. Lepa gladka cesta je seveda zavarovana z močno betonsko škar-

M. C.:

Podkupnina

— Ven! Ven! — je kričal ogorčeni uradnik Stepan Fomič in kazal z dvignjeno desnico na vrata, — ven, ne-sramnež, poberi se od tod in ne hodi mi več pred oči.

Nahrujeni se je spizljal prestrašeno in plaho k vratom in izginil.

— Nisi dovolj prijazen z občinstvom, tovariš Fomič — se je obrnil Nikolaj Drosogšin na razjarjenega tovariša, ki je bil od jeze ves zardel. — Opozarjam te na zadnjo okrožnico, ki je nam bilo v nji naročeno, da smemo govoriti s strankami s povišanim glasom samo v primeru nujne potrebe.

— Eh, larifari, kakšna »nujna potreba« neki? Take naredbe in okrož-nice me brigajo toliko, kakor lanski sneg. Če bi vedel tovariš, kako je govoril ta cigan z menoj, bi razumel, za-kaj nisem bil posebno prijazen z njim.

— Hm, za koncesijo se poteguje, kaj ne? — je vprašal Nikolaj Drosogšin.

— Da, koncesijo bi rad dobil. Na ko-lodvoru v CeljabinSKU bi rad otvoril čajarno in restavracijo. Saj veš, tova-riši, da mi je bilo poverjeno podeljevanje koncesij. Proučujem prošnje, za-shišujem prošnje, jih vprašujem, kakšna predizobrazbo imajo, kakšno kav-cijo lahko položijo in vse drugo, kar je potrebno. Končno je vse to opravljeno

in koncesija se podeli najbolje kvalifi-ciranemu.

V veliki dvorani so zbrani vsi pro-silci, pred seboj imam vse prošnje in izpovedbe in vidim, da sta dva posebno usposobljena. Neki Šoršin in pa mrha tu, ki je prav kar izginila.

Razglasim torej ljudem, da sem nji-hove prošnje proučil, da sem sklenil podeliti koncesijo enemu izmed teh dveh in sicer iz teh in teh razlogov...

No torej, ko sem jim to razglasil, je jela ta mrha pokakšjevati in na vse na-čine opozarjati nase. Ostro sem ga po-gledal in opazil, da drži v roki kuver-to in da mi nesramno mežika. Postal sem nemiren. — Kaj neki hoče ta de-ko? — sem pomislil.

Tedaj je pa vstal in zajecjal:

— Tovariš uradnik, predno pristopi vaše blagorodje h končni odločitvi, bi si rad dovolil najudanejšje opozoriti na to, da moram izročiti vašemu visoko-blagorodju tole pismo.

Ostrel sem. Poskus podkupovanja uradne osebe pred zbranim občinstvom! Ljudje v dvorani so jeli pokakšjevati in pomembno spogledovati se. Moj do-ber glas je bil v nevarnosti.

— Podkupiti me hočeš, kaj ne? — sem zakričal drhteč od jeze, — v tej kuverti je najbrž tisočak?

Fant je spoznal, da se je zmotil v meni in zajecjal je zbežano:

— Toda vaše visoko blagorodje... tovariš uradnik... o tem vendar ne

more biti govora. Le kako bi mogel kaj takega poskusiti. Ne, ne, v tej ku-verti je pismo za vaše prevoshoditelj-stvo... pismo od blagorodnega očeta vašega blagorodja... Srečal sem ga prav kar na ulici, ko sem šel sem in naročil mi je, naj izročim to pismo va-ši milosti...

— Torej, daj mi že vendar to pismo! — sem vzkljnil in mu iztrgal pismo iz roke. — Zakaj si pa tako zbežan, zakaj tako sumljivo jecljaš? Ti ljudje tu bi utegnili misliti, da mi hočeš da-ti denar, ti klada nerodna...

Ljudem sem moral vendar pokazati, da nisem mož, ki se da podkupiti. In ko mi je to motivilo opetovano priseg-lo, da ni imelo namena podkupiti me, sem mu končno na podlagi svojega najboljšega prepričanja podelil tisto koncesijo...

— Zdaj te pa vprašam, tovariš Drosogšin, ali se še čutiš, da sem nekoliko nahruil tega falota za to, da me je po-stavil v tako sumljivo luč? Ali se ču-diš, da besnim, če pomislim na to, da sem temu falotu podelil koncesijo se-daj, ko sem to pismo odprl.

— Ne, bratec moj, zares se ti ne ču-dim. Torej te je potegnil? Nalagal te je ta falot? No... hm... med nama rečeno... koliko je pa bilo v kuverti?

— Saj to je tisto! — je kričnil Ste-pan Fomič z grozečim glasom, — v kuverti je bilo čisto brezpomembno pi-smo mojega očeta.